

Фреймове мапування концептуального змісту, яке відбувається через співвідношення смислових компонентів одиниці оригіналу й одиниці перекладу, унаочнює їх неповну наближеність у плані змісту. Варіативність стилістичної тональності або функційно-комунікативної спрямованості через зсуви в образності й емотивності зумовлює диференціацію когнітивної аналогіч-

ності і виокремлення двох різновидів – стилістичного когнітивного аналога і функційного когнітивного аналога.

Передбачається, що в умовах когнітивного дисонансу мисленнєвої діяльності автора і перекладача може спостерігатися когнітивна варіативність оригіналу і перекладу, аналіз якої є перспективною подальших досліджень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бойко Я.В. Когнітивний консонанс як фактор когнітивної еквівалентності ретрансляції часово віддаленого першотвору. *Академічні студії. Серія «Гуманітарні науки»*. Луцьк : Комунальний заклад вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради, 2021. № 3. С. 3–12.
2. Gentner D. The mechanism of analogical learning. Similarity and analogical reasoning. Cambridge University Press, New York, 1989. P. 199–241.
3. Gentner D. Structure-mapping: A theoretical framework for analogy. *Cognitive Science*, 1983. P. 155–170.
4. Филлмор Ч. Фреймы и семантика понимания [пер. с англ. А. Баранова]. Новое в зарубежной лингвистике: Проблемы и методы лексикографии / отв. ред. В. Петров, В. Герасимов. Вып. 23. Москва : Прогресс, 1988. С. 52–75.
5. Ягодзинська І.О. Фреймова семантика: аспекти застосування у музично-теоретичній науці. *Професійна мистецька освіта і художня культура: виклики XXI століття*. Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (14–15 квітня). Київ, 2016. С. 479–487.
6. Shakespeare W. King Lear. A full version of William Shakespeare's King Lear Text. 128 p.
7. Шекспір В. Король Лир. / пер. з англ. П. Куліш. Львів : Українсько-руська видавнича спілка. 1902. С. 3–159.
8. Великий тлумачний словник сучасної української мови / П. М. Мовчан, В. В. Німчук, В. Й. Клічак та ін. Київ : Видавництво «Дніпро», 2009. 1332 с.
9. New Webster's Dictionary and Thesaurus of the English Language. Danbury: Lexicon Publications Inc., 1993. 1149 p.
10. Шекспір В. Король Лир. / пер. з англ. В. Барка. Stuttgart. Germany. 1969. С. 12–150.

УДК 811.11-112.2

DOI <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2021.20.2.15>

АБРЕВІАТУРИ В ЛЕКСИЦІ СУЧАСНОГО ОСВІТНЬОГО ДИСКУРСУ ВИЩОЇ ВЕТЕРИНАРНОЇ ОСВІТИ НІМЕЧЧИНИ

ABBREVIATIONS IN THE LEXICON OF MODERN EDUCATIONAL DISCOURSE OF HIGHER VETERINARY EDUCATION IN GERMANY

Пилипенко О.О.,

orcid.org/0000-0002-6249-9121

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри іноземної філології і перекладу

Національного університету біоресурсів та природокористування України

Виникнення нових скорочень є об'єктивним і закономірним процесом розвитку європейських мов, спрямованим на створення коротких і, відповідно, зручніших у вживанні лексичних одиниць. Абревіація полягає в забезпеченні передачі максимальної кількості інформації (смислового змісту) при мінімальному використанні матеріальної оболонки мови (звукової оболонки та графічної форми), тобто підвищенні ефективності комунікативної функції мови. Непростим завданням для перекладача є переклад такого роду скорочень, зокрема, академічної термінології, динаміка вживання якої невпинно зростає. Проте дослідження показало, що це завдання вирішуване, хоча й пов'язане з певними труднощами. Стаття присвячена дослідженню специфіки термінології (аббревіатури) в академічному дискурсі ветеринарної освіти. Досліджуються, зокрема, ініціальні аббревіатури, у яких вимовляються тільки букви та ініціальні аббревіатури (акроніми), складноскорочені слова – скорочення, утворені зі складів слів, змішані скорочення – скорочення, утворені різними способами, графічні скорочення. Особлива увага звертається на най-

поширеніші методи та способи перекладу абревіатур: транслітерацію – написання німецьких букв українськими буквами; транскрипцію – передачу звучання абревіатури українськими літерами; побудову адекватного скорочення з українських термінів; відтворення терміна в оригінальному написанні; переклад описом. У результаті засвідчено, що переклад абревіатур академічних термінів потребує максимальної точності й має відповідати структурі, змісту та логічній послідовності оригіналу. Постулюється ідея про те, що велика кількість акронімів, які вдало інтегрувалися в німецьку академічну терміносистему, є запозиченнями з англійської мови. Проаналізований матеріал переконливо свідчить про взаємодію лінгвістичних та екстралінгвістичних тенденцій у синхронних процесах творення німецької академічної терміносистеми.

Ключові слова: термін, слово, абревіатура, акронім, термінологія, транслітерація, транскрибування, конкретизація, генералізація.

The emergence of new abbreviations is an objective and natural process of development of European languages, aimed at creating short and, accordingly, more convenient to use lexical items. The abbreviation is to ensure the transfer of the maximum amount of information (semantic content) with minimal use of the material shell of language (sound shell and graphic form), i.e. increase the efficiency of the communicative function of language. It is a difficult task for a translator to translate such abbreviations, in particular, academic terminology, the dynamics of the use of which is constantly growing. However, our research has shown that this problem is solvable, although it is associated with certain difficulties. The article is devoted to the study of the specifics of terminology (abbreviations) in the academic discourse of veterinary education. In particular, initial abbreviations are studied, in which only letters and initial abbreviations (acronyms) are pronounced, compound words – abbreviations formed from word syllables, mixed abbreviations – abbreviations formed in different ways, graphic abbreviations. Particular attention is paid to the most common methods and ways of translating abbreviations: transliteration – writing German letters in Ukrainian letters; transcription – the transfer of the sound of the abbreviation in Ukrainian letters; building an adequate reduction in Ukrainian terms; reproduction of the term in the original spelling; translation description. As a result, it is proved that the translation of abbreviations of academic terms requires maximum accuracy and must correspond to the structure, content and logical sequence of the original. The idea is postulated that a large number of acronyms that have been successfully integrated into the German academic terminology are borrowed from the English language. The analyzed material convincingly testifies to the interaction of linguistic and extralinguistic tendencies in the synchronous processes of creation of the German academic terminology.

Key words: term, word, abbreviation, acronym, terminology, transliteration, transcription, concretization, generalization.

Постановка проблеми. Абревіатури утворюються зі слів і словосполучень шляхом видалення частини складників їх букв або частин слів. Абревіатура має граматичне оформлення (рід, число) і функціонує як у писемному, так і в усному мовленні.

Скорочення слів в українській мові регламентує державний стандарт України 3285-97 «Інформація та документація. Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі. Загальні вимоги та правила». Лексичні скорочення функціонують у мові як самостійні слова й не вимагають розшифровки при читанні. Існує два види скорочень: лексичні та графічні. Одним із поширених способів творення фахової лексики, коли йдеться про багатокомпонентний термін-словосполуку, є абревіація, яка спрямована на створення менших порівняно з вихідними структурами номінацій-синонімів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема вживання абревіатур письмовій та усній формі спілкування під час лінгвістичних розвідок розглядалася як вітчизняними науковцями (О. Бірюкова [1], І. Ольшанський [5], С. Перепечкіна [2]), так і зарубіжними (Н. Koblishke [7], N. Khuroshvili [8], D. Crystal [6]) дослідниками. Терміносистема академічних термінів німецької мови (морфологічна деривація термінів) була предметом дослідження О. Пилипенко [4; 5].

Постановка завдання. Мета статті – дослідити абревіатури в лексиконі сучасного освітнього дискурсу вищої ветеринарної освіти Німеччини.

Виклад основного матеріалу. Існують такі найпоширеніші форми скорочення лексичних одиниць – абревіація та акроніми. Акроніми мають багато спільних рис з абревіатурами, проте можуть складатися не лише з перших букв, а й частин слів, а інколи із цілих слів. Англійський науковець Девід Крістал (David Crystal) наполягає на визначенні акронімів як абревіатури, що утворена з перших літер її складників, може читатися як за алфавітним звучанням (BBC), так і за правилами орфоепії (NATO). Характерною рисою абревіатури є крапка після кожної букви, в акронімах вони відсутні (V.I.P. та VIP – абревіатура й акронім відповідно). Тому акронім сприймається як самостійна термінологічна одиниця [7].

Розрізняють такі типи лексичних скорочень в академічному дискурсі Німеччини:

1) ініціальні абревіатури, у якій вимовляються тільки букви: BMBF (das Bundesministerium für Bildung und Forschung) – Федеральне міністерство освіти та досліджень Німеччини, КМК (die Kultusministerkonferenz) – Постійна конференція міністрів культури Німеччини, НРК (die Hochschulrektorenkonferenz) – німецька конференція ректорів ЗВО Німеччини, BMBF (das Bundesministerium für Bildung und Forschung) – федеральне міністерство освіти та

досліджень Німеччини, BDA (die Bundesvereinigung der Deutschen Arbeitgeberverbände) – Федерація німецьких асоціацій роботодавців, BPO (Studien- und Prüfungsordnungen im Bachelor) – порядок проведення занять та іспитів для бакалаврських спеціальностей ЗВО Німеччини, MPO (Studien- und Prüfungsordnungen im Master) – порядок проведення занять та іспитів для магістерських спеціальностей ЗВО Німеччини, SWS (Semesterwochenstunden) – тижневі години навчального навантаження в семестрі ЗВО Німеччини, HIS (Hochschul-Informationen-System) – єдина інформаційна система ЗВО Німеччини, CHE (Centrum für Hochschulentwicklung) – центр розвитку вищої освіти Німеччини, HWO (Handwerksordnung) – Положення про професії Німеччини, BGJ (Berufsgrundbildungsjahr) – рік основного професійного навчання в Німеччині, BVJ (Berufsvorbereitungsjahr) – рік попереднього професійного навчання у ЗВО Німеччини, AR (der Akkreditierungsrat) – Рада за акредитації вищої освіти Німеччини, SGB (Sozialgesetzbuch) – Кодекс соціального права Німеччини, AG (Arbeitszeitgesetz) – Закон «Про тривалість робочого часу» Німеччини; LP (Leistungspunkte) – кредитні бали, FH (Fachhochschule) – вищі фахові школи, FB (Fachbereich) – кафедра, базова організаційна одиниця університету, що виконує покладені на університет завдання за напрямками наукової, навчальної та академічної додаткової освіти, FBR (Fachbereichsrat) – Відомча рада, HF (Hauptfach) – основна навчальна дисципліна, NF (Nebenfach) – другорядна навчальна дисципліна, PD (Privatdozent) – доцент у ЗВО, ZDV (Zentrum für Datenverarbeitung an der Universität) – Центр обробки даних при університеті, VL (Vorlesungen) – лекція, RCDS (Ring Christlich-Demokratischer Studenten) – німецька студентська організація в Берліні, яка заснована в 1951 р.;

2) ініціальні абрєвіатури (акроніми): UB (Unibibliotheken) – бібліотеки університету, BAN (Bewerber-Authentifizierungsnummer) – номер аутентифікації абітурієнта при вступі до ЗВО, TAppV (Verordnung zur Approbation von Tierärztinnen und Tierärzten) – Постанова про надання безстрокового дозволу на провадження діяльності лікаря-ветеринара в Німеччині, BAFöG (Bundesausbildungsförderungsgesetz) – федеральний закон щодо сприяння освіті, який гарантує молодим людям у Німеччині можливість отримати освіту, що відповідає їхнім бажанням і потребам, незалежно від фінансового та соціального становища, завдяки чому студенти

з обмеженими фінансовими можливостями отримують субсидії від держави (670 євро), половину суми потрібно повернути після закінчення навчання; назви німецьких університетів досить часто є акронімами: Ludwig-Maximilians-Universität München – Мюнхенський університет Людвіга-Максиміліана, RWTH Aachen (Die Rheinisch-Westfälische Technische Hochschule Aachen) – Рейнсько-Вестфальський технічний університет Аахена, Europäische Fachhochschule (EUFH) – Європейський університет прикладних наук, FOM (Hochschule für Oekonomie & Management gemeinnützige Gesellschaft mbH) – визнаний державою приватний університет зі штаб-квартирою в Ессені, який пропонує курси з бізнесу, інженерії та медицини; Wilhelm Löhe Hochschule für angewandte Wissenschaften (WLH) – приватний університет прикладних наук, заснований для обслуговування сфери охорони здоров'я та соціального розвитку; HSBA (Hamburg School of Business Administration) – приватний університет дуального навчання в Гамбурзі; MSH (Medical School Hamburg – University of Applied Sciences and Medical University) – приватний Університет прикладних наук у Гамбурзі; WHU (Otto Beisheim School of Management) – німецька бізнес-школа університетського рівня; CESAER (die Conference of European Schools for Advanced Engineering Education and Research) – спілка провідних інженерних університетів Європи; DFH (Deutsch-Französische Hochschule) – Франко-німецький університет, французька назва Université franco-allemande (UFA), є мережею 208 університетів-партнерів Німеччини та Франції; TIME (Top International Managers in Engineering) – мережа понад 50 інженерних шкіл, факультетів і технічних університетів;

3) складноскорочені слова – скорочення, утворені зі складів слів (акроніми): HonProf (Honorarprofessor) – почесний професор, який на волонтерських засадах поряд з основною професійною діяльністю виконує викладацьку роботу, StuPa (Studierendenparlament) – студентське представництво в університеті, яке визначає бюджет і статут студентського колективу й обирає членів студентського комітету ЗВО Німеччини, HiWi (studentische Hilfskraft) – студенти, які працюють як викладачі-тьютори, STABl (Staatsbibliotheken) – державні бібліотеки ЗВО Німеччини, Imma (Immatrikulation) – свідоцтво про зарахування до університету; SoSe (Sommersemester) і WiSe (Wintersemester) – абрєвіатури літнього семестру й зимового семестру; Audimax (Auditorium Maximum) – найбільша

аудиторія в університеті; Bibliothek (Bib) – бібліотека; Stud. IP (Studentisches Informationsportal) – студентський інформаційний портал;

- часткові скорочення – скорочення, утворені з частини слова й повного слова: Immaturen- oder Z-Prüfung – складання спеціального іспиту в університеті, O-Woche (Orientierungswoche) – тиждень орієнтації першокурсників;

4) змішані скорочення – скорочення, утворені різними способами:

складноскорочені слова змішаного типу, які складаються з аббревіатур та усічених слів: AStA (Allgemeiner Studierendenausschuss) – студентський комітет ЗВО Німеччини, BetrVG (Betriebsverfassungsgesetz) – Закон про статут підприємства Німеччини, MuSchuG (Mutter-schutzgesetz) – Закон «Про охорону материнства» Німеччини, BBiG (Berufsbildungsgesetz) – Закон «Про професійну освіту» Німеччини, BurlG (Bundesurlaubsgesetz) – Федеральний закон про надання відпусток у Німеччині, KiWis (Kulturwissenschaften) – німецькі студенти, які обрали спеціальність «Культурологія», BWler (Betriebswirtschaftler) – спеціальність «Економіка підприємства», KWler (Kommunikationswissenschaftler) – спеціальність «Комунікативні стратегії», IKKler (Interkulturelle Kommunikation) – спеціальність «Міжкультурна комунікація», BerBifG (Berufsbildungsförderungsgesetz) – Закон «Про сприяння професійній освіті Німеччини», JArbSchG (Jugendarbeitsschutzgesetz) – Закон «Про охорону праці неповнолітніх Німеччини», SfH (Stiftung für Hochschulzulassung) – Фонд для вступу в університет, abH. (ausbildungsbegleitende Hilfen) – допоміжні засоби, що супроводжують навчання; USC (Uni-Service-Card) – студентський квиток, який ідентифікує свого власника як члена університету, An-Institut – афілійований інститут, організаційно та юридично незалежний науково-дослідний заклад.

Графічні скорочення презентують скорочені позначення слів, які застосовуються тільки на письмі, вони не функціонують у мові як самостійні слова, вимагають розшифровки при читанні. Серед графічних скорочень академічного дискурсу є досить багато таких слів:

- точкові скорочення: N. N. – це аббревіатура для невідомої особи або навмисно неназваної особи, Ing. – інженер, B. Eng. – бакалавр з інженерних наук, B. A. – бакалавр, M. A. – магістр, Ph. D. – доктор філософії, B. A. (Bachelor of Arts) – бакалавр мистецтв, B. Sc. (Bachelor of Science) – бакалавр природничих наук, B. Sc. IT (Bachelor of Science in Information Technology) – бакалавр наук у галузі

інформаційних технологій, B. Eng. (Bachelor of Engineering) – бакалавр інженерних наук, LL. B. (Bachelor of Laws) – бакалавр права, B. Ed. (Bachelor of Education) – бакалавр педагогічних наук, M. A. (Master of Arts) – магістр мистецтв, M. Sc. (Master of Science) – магістр природничих наук, M. Eng. (Master of Engineering) – магістр інженерних наук, LL.M. (Master of Laws) – магістр права, M. F. A. (Master of Fine Arts) – магістр мистецтв, M. Mus. (Master of Music) – магістр музичного мистецтва, M. Ed. (Master of Education) – магістр педагогічних наук, Prof. – професор, Prof. h. c. (Professor ordinarius, ordentlicher Professor, o. Prof., Univ. Prof., Professor honoris causa) – ординарний професор з посадою завідувача кафедри (лабораторії) – посада в системі вищої освіти Німеччини, що відповідає німецькій тарифній категорії C4 (W3 – за новою тарифікацією); ao. Prof. (außerordentlicher Professor) – посада в системі вищої освіти Німеччини, що відповідає меншій тарифній категорії C3 (W2), apl. Prof. (außerplanmäßiger Professor) – «позаплановий професор», тимчасова посада професора у ЗВО; Prof. em. (Professor emeritus/emerita) – «відставний» викладач, посада професора у ЗВО Німеччини, який не займає адміністративну посаду в університеті, проводить наукові дослідження, є керівником магістерських або докторських наукових робіт, входить до складу екзаменаційних комісій; Dr. theol. (D. Der Theologie) – доктор філософії з теології; Dr. -Ing. (D. der Ingenieurwissenschaften) – доктор технічних наук; Dr. iur. (D. der Rechte) – доктор філософії з правничих наук; Dr. iur. utr. (iuris utriusque) – доктор філософії з обох прав (у галузі цивільного й церковного права); Dr. med. (D. der Medizin) – доктор філософії медицини; Dr. med. dent. (D. der Zahnheilkunde) – доктор філософії з медицини (спеціальність «Стоматологія»); Dr. med. vet. (D. der Tiermedizin) – доктор філософії з ветеринарної медицини; Dr. phil. (D. der Philosophie) – доктор філософії; Dr. phil. nat. (Dr. rer. nat., Dr. sc. nat., D. der Naturwiss.) – доктор філософії з природничих наук, академічний науковий ступінь, що присуджується випускникам аспірантури за спеціальністю математика, фізика, хімія, біологія, геологія та природничі науки, комп'ютерні науки в ЗВО Німеччині та Австрії; Dr. rer. pol. (D. der Staats-, Wirtschafts-, Sozialwissenschaften. Dr. rer.) – доктор філософії з політології, економіки та суспільних наук; Dr. agr. (Doktor der Agrarwissenschaften) – доктор філософії з агрономії; Dr. biol. hum. (Doctor biologiae humanum) – доктор медичних наук; Dr. cult. (Doktor der Kulturwissenschaften) – доктор філософії з куль-

турології, Dr. disc. pol. (Doktor der Sozialwissenschaften (Politikwissenschaften) – доктор філософії з політології; Dr. -Ing. (Doktoringenieur, Doktor der Ingenieurwissenschaften, Dr. -Ing.) – доктор технічних наук; Dr. nat. techn. (Doktor der Bodenkultur) – доктор філософії зі спеціальності «Захист і карантин рослин»; Dr. rer. agr. (Doctor rerum agriculturarum), Doktor der Landbauwissenschaften bzw. Landwirtschaft und Bodenkultur) – доктор філософії з агрономії; Dr. oec. (Doktor der Wirtschafts-/Verwaltungswissenschaften) – доктор філософії з економіки; Dr. oec. publ. (Doktor der Staatswissenschaften/Wirtschaftswissenschaften) – доктор філософії з політології/економіки; Dr. oec. troph. (Doktor der Ernährungswissenschaften) – доктор філософії з дієтології; Dr. paed. (Doktor der Erziehungswissenschaften) – доктор філософії з педагогіки; Dr. pharm. (Doktor der Pharmazie) – доктор філософії з фармації; Dr. phil. (Doktor der Philosophie) – учене звання доктора філософії, охоплює весь діапазон спеціальностей стародавніх філософських факультетів: філологію, історію, культурологію, педагогіку, політологію, психологію, соціологію, математику, природничі науки, теологію та економіку; Dr. phil. in art. (Doktor der Philosophie in den Künsten) – доктор мистецтва; Dr. PH (Doktor der Public Health) – доктор філософії з охорони громадського здоров'я; Dr. rer. biol. hum. (Doktor der Humanbiologie) – доктор філософії зі спеціальності «Біологія людини»; Dr. rer. biol. vet. (Doktor der Veterinärbiologie) – доктор філософії зі спеціальності «Біологія тварин»; Dr. rer. cult. (Doktor der Kulturwissenschaften) – доктор філософії з культурології; Dr. rer. cur. (Doktor der Pflegewissenschaften) – доктор філософії в галузі охорони здоров'я зі спеціальності «Медсестринство»; Dr. rer. forest. (Doctor rerum forestalium; Doktor der Forstwissenschaften – доктор філософії з лісового господарства; Dr. rer. med. (Doctor rerum medicinae, rerum medicinalium oder rerum medicinarum, Doktor der Medizinwissenschaften) – доктор філософії з медицини; Dr. rer. hort. (Doctor rerum horticulturae, Doktor der Gartenbauwissenschaften) – доктор філософії з садово-паркового господарства; Doktor der Bergbauwissenschaften (Doctor rerum montanarum) – доктор філософії з гірництва; Doktor der Wirtschaftswissenschaften (Doctor rerum oeconomicarum) – доктор філософії з економіки; Dr. rer. physiol. (Doktor der Humanbiologie bzw. Biomedizin) – доктор філософії зі спеціальності «Біологія людини» або «Біомедицина»; Dr. sc. mus. (Doktor der Musikwissenschaft) – доктор мистецтвознавства в галузі музикознавства (ступінь доктора наук Гамбурзького університету музики й театру);

Dr. sc. oec. (Doktor der Wirtschaftswissenschaften) – доктор філософії з економіки, Dr. sc. pol. (Doktor der Staatswissenschaften) – доктор філософії з політології; Dr. sc. soc. (Doktor der Sozialwissenschaften) – доктор філософії з соціології; Dr. Sportwiss. (Doktor der Sportwissenschaften) – доктор філософії з фізичного виховання і спорту; Dr. theol. (Doktor der Theologie) – доктор філософії зі спеціальності «Релігієзнавство»; Dr. troph. (Doktor der Ernährungswissenschaft) – доктор філософії зі спеціальності «Дієтологія і гігієна харчування»; Dr. B. A. (Doctor of Business Administration, Doktor der Betriebswirtschaftslehre) – доктор економічних наук у галузі ділового адміністрування; досить поширеними в академічному дискурсі є акроніми, які є запозиченнями з латини: s.t. (sine tempore) – лекція або заняття розпочнеться вчасно, без додавання навчальної чверті до часу початку; c.t. (cum tempore) – лекція, яка починається о 9 год. 00 хв., фактично почнеться лише о 9 год. 15 хв.;

- **нульові аббревіатури (без крапок):** Studi, Studis – студент, Assi – асистент професора, науковий співробітник кафедри (доцент);

- **комбіновані аббревіатури:** Dipl. -Biol. (nach dem Diplom) – університетський диплом біолога, Dipl. -Ing. (Abschluss als Diplom-Ingenieur an einer Universität oder Hochschule) – диплом інженера після закінчення університету, Dr. -Ing. – дипломований інженер з науковим ступенем, Prof. Dr. -Ing. (Professor an einer Universität oder Hochschule) – професор університету, який отримав попередню освіту дипломованого інженера, o. Univ. -Prof. (ordentlicher Universitätsprofessor) – професорська ставка штатного професора університету Австрії та Швейцарії, Univ. -Prof. (Universitätsprofessor) – ставка професора університету, ao. Univ. -Prof. (außerordentlicher Universitätsprofessor) – професорська ставка позаштатного професора в Австрії та Швейцарії, Ass. -Prof. (Assistenzprofessor) – ставка доцента в Австрії та Швейцарії, der Stiftungsprofessor («заснований професор») – професорська ставка, яка фінансується окремим фондом; der Gastprofessor («запрошений професор») – ставка професора, яка існує протягом короткого часу, маючи окреме джерело фінансування.

В академічному дискурсі серед аббревіатур інколи трапляються скорочення, які мають цифри у назві: W-3-Professor (ordentlicher Universitätsprofessor) – керівник кафедри, штатний професор університету Австрії, Швейцарії; W-2-Professoren ao. Univ. -Prof. (außerordentlicher Universitätsprofessor) – штатний професор університету Австрії чи Швейцарії; TU9 German

Universities of Technology – зареєстроване об'єднання дев'яти найбільших технічних університетів Німеччини.

Слова-іменники, які є частиною цілого слова і виступають як самостійні слова, називаються контрактурами, тобто усіченими словами. Серед німецьких академічних термінів найчастіше зустрічаються усічення кінця слова (апокопа): Abitur (Abi) – іспити після закінчення гімназії, Prof (Professor) – професор, Labor (Laboratorium) – лабораторія та опущення середньої частини (синкопа): Rehaklinik (Rehabilitationsklinik) – реабілітаційна клініка, Rehasentrum (Rehabilitationszentrum) – реабілітаційний центр [2].

Досить велика кількість акронімів, які вдало інтегрувалися в німецьку академічну терміносистему, є запозиченнями з англійської мови: ECTS – Європейська кредитно-трансферна система, ISIC – міжнародне посвідчення студента (є дійсним один рік, вартість становить 15 євро), OSCE (Objective Structured Clinical Examination) – об'єктивний структурований клінічний іспит, MCQs (Multiple Choice Questions) – тести з множинним вибором, TQM (Total Quality Management) – загальне управління якістю, метод безперервного підвищення якості всіх організаційних процесів, DS (Diploma Supplement) – додаток англійською мовою до документа про вищу освіту, PAL (peer-assisted learning) – навчання за допомогою однолітків, TOEFL (Test of English as a Foreign Language) – міжнародний іспит з англійської мови як іноземної, розроблений Educational Testing Service (ETS) і Принстонським університетом (Нью-Джерсі, США), PISA (Programme for International Student Assessment) – міжнародна програма з оцінювання освітніх досягнень учнів, EFQM (European Foundation for

Quality Management) – Європейський фонд управління якістю, ISO (International Standard Organization) – міжнародна організація зі стандартизації, яка розробляє міжнародні стандарти якості, CIP-Pool – комп'ютерні кабінети для студентів і співробітників університету.

Для розпізнавання скорочень перекладачами використовуються кілька методів: пошук українського еквівалентного терміна; транслітерація – написання німецьких букв українськими буквами (DAAD (der Deutsche Akademische Austauschdienst) – Німецька служба академічних обмінів, GEW (die Gewerkschaft Erziehung und Wissenschaft) – профспілка освіти й науки, PAL (peer-assisted learning) – навчання за допомогою однолітків; транскрипція – передача звучання абрєвіатури українськими літерами (ZVS (Zentralstelle für die Vergabe von Studienplätzen) – Центральне управління з розподілу навчальних місць вищої освіти Німеччини, HRG (Hochschulrahmengesetz) – німецький Рамковий закон «Про вищу освіту», Ph. D. – доктор філософії); побудова адекватного скорочення з українських термінів; відтворення терміна в оригінальному написанні (s.t.(sine tempore); переклад описом (C4-Prof., посада у системі вищої освіти Німеччини, що відповідає німецькій тарифній категорії C4).

Висновки і пропозиції. Проведений аналіз мовного матеріалу дав змогу дійти висновку, що абрєвіатури – неодмінна частина професійної академічної термінології. Абрєвіація є досить продуктивним способом словотворення в німецькій академічній термінології, є прикладом тенденції до економії лінгвістичних засобів. У розвідці ми торкнулися лише частини важливих питань, що стосуються процесу абрєвіації на сучасному етапі розвитку суспільства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бирюкова Е. Функционирование аббревиатур в современной речи. Москва : Русский язык, 2007.
2. Перепечкина С., Акулова Е. Сокращения в немецкой медицинской литературе, особенности их написания и произношения. *Ученые записки Таврического национального университета им. В.И. Вернадского. Серия «Филология. Социальные коммуникации»*. 2011. Том 24 (63). № 1. Ч. 1. 71–79.
3. Пилипенко О. Лінгвістичний аналіз фахових мов (на матеріалі німецької мови). *Актуальні проблеми теорії і практики сучасного перекладу*: монографія / за заг. ред. С.М. Амеліної. Київ, 2018. С. 275–312.
4. Пилипенко О. Морфологічна деривація в терміносистемі академічних термінів німецької мови. *Проблеми філологічних наук, міжкультурної комунікації та перекладознавства в Україні та ЄС*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 30–31 жовтня 2020 року (м. Венеція, Італія). Венеція, 2020. С. 228–231.
5. Ольшанский И., Гусева А. Лексикология. Современный немецкий язык. Москва : Академия, 2005.
6. Crystal D. English as a global language. Cambridge University Press, 2003.
7. Koblischke H. Großes Abkürzungsbuch. VEB Bibliographisches Institut Leipzig, 1980.
8. Khuroshvili N. Untersuchung englischer Kurzwörter und Abkürzungen (EKA) im Deutschen und Georgischen. Eine kontrastive Studie der deutschen und georgischen Sprache. *Inauguraldissertation zur Erlangung des Doktorgrades der Philosophie an der Ludwig-Maximilians-Universität München*. München, 2015.